

Nihayetinde tembellik yapamayacaksan, çalışmanın ne manası var?

Çocuklar evde olmayınca kendimi hovardalığa vurdum. Gidip bir litrelik kola aldım, çocukların yanında içmiyoruz ve biraz abur cubur. Sonra çocuklar varken sadece Niloya ve Lego videoları seyredebildiğimiz YouTube açtım. Niyetim birkaç teknik ders seyretmekti ama bana bir Mehmet Okuyan videosu önerince, dayanamadım.

Seyredince anladım ki bu insanların uğraştığı konuların ekseriyetini lüzumsuz buluyorum. Ben girmedığım sürece cehennemin şu an mevcut olup olmadığı veya Hz. Meryem'in cinsel vasıflarının ayrıntıları beni hiç ilgilendirmiyor. Böyle konuları insanların birbirine laf satmak amacıyla kullanmasını komik buluyorum. Okuyan Meryem a.s. hakkında söylediklerini <https://www.youtube.com/watch?v=wS2wN_JNZVs>_ açıklarken, *aslında bugünkü aklım olsa bu konuyla uğraşmazdım* anlamına gelecek şeyler söyledi ama titr olunca, benim kadar rahat o zaman da neler saçmalamışım yav diyecek hali yok.

Dese aslında, *o günkü programda maksadını aşan şeyler söylemişim, ben de neticede akıllı fani bir kulum, yanlış olmuş* dese, siyaseten bir artı olacak. Belki işin akademik boyutu sarsılabilir, ama dini tartışmanın büyük kısmı *bilim tartışması* değil *siyaset tartışması* gibi olduğundan önemsiz bir konuda mağlup olduğunu kabul etmek, diğer konularda daha güçlendirebilir insanı.

Dini hakikat deyince, bunun *matematiksel hakikat* gibi olmasını bekleyenler var. *Hakikat* deyince tek çeşidini böyle sanıyorlar, belki. Bu sebeple bu işlerin içinden çıkılmıyor. Dini bütün bilginin yorum olduğu ve fani insanların elinden çıktığını sık hatırlamak lazım. Buna *matematik* gibi davransanız da matematik değil.

Diyelim Hz. Peygamber *kaç eşini boşadı?* diye bir soru sordu biri birine. Bu basit sorunun bile, üzerine ittifak edilmiş bir cevabı yok. Taberi bir şeyler söylüyor, modern *siyerlere* bakarsanız, başka şeyler söylüyorlar. Önemli bir konu mu, değil, aslolan konulardan değil ama nisbi olarak basit bir soru. *Kaç karısını boşadı?*

Buna karar veremeyen insanların, bundan çok daha ikircikli, ayrıntısı, ağı, bağı, solu, sağı olan konularda sanki her şey çok netmiş gibi birbirleriyle kavga etmesi tuhaf. Belki tuhaf değil, bilakis, mevzu karışık olduğundan kavgalar bu kadar şiddetli geçiyor.

Şu soru aklınıza gelir mi: Neden müslümanlar arasındaki kavgalar ekseriyetle müslümanlar ve diğerleri arasındakilerden daha şiddetlidir? Cübbeli'nin veya Okuyan'ın Hristiyanlara veya Ateistlere birbirlerine ettikleri kadar ağır sözler söylediğini duydunuz mu? Duymadınız, çünkü konunun temelindeki zayıflığı, yani, bu işin matematik olmadığını ikisi de biliyor. Ancak bu bilgi, onlara yaptıkları yorumlarda bir *sekinet* vermiyor, *siz inanmasanız da, dünya dönüyor* bakışı yerine, *bunu böyle anlamazsanız ahiretiniz mahvolur* diyorlar. Dini tartışmanın tabiatı böyle.

Konular ufaldıkça tartışmaların şiddetlenmesinin sebebi de, delillerin zayıflamasından. Allah'ın varlığı konusundaki tartışmaya bakın, diyelim günde kaç vakit namaz olduğuna dair tartışmaya. Teoride ilki

daha önemli olduğu halde, ikincisi daha şiddetli geçer.

İslam'ın anlattığının arkasında *matematik hakikat* bulunduğuna, ancak bu hakikatin *telaffuz edilemez* olduğuna inanırım. Velakin *telaffuz edilemez* deyip bırakırsanız, insanların büyük kısmı davul ve zurna kaçacağından, yine o hakikate ihanet etmiş olursunuz. O sebeple hakikati tanıyan insanın vazifesi, elinden geldiğince bunu anlatabilmektir. Belki söylediği yüzünden hakikat değildir ama hakikate yöneltir. *Dinin* siyasete, matematikten daha yakın olmasının sebebi de bu, konu insandan bağımsız değil.

Ortada insan olmasaydı, Kur'an'ın manası olur muydu? diye bir soru soralım. Kitap insandan bahsettiğine göre olmazdı. O zaman Kur'an insanın yaratılmasıyla aynı anda mı söylenmiş, yoksa ondan önce insanın vasıfları var mıymış, yoksa Kur'an insandan sonra mı yaratılmış? Bunları nasıl bilebilirsin? Bunu *matematik gibi* kesin nasıl bilebilirsin?

Bilemezsin. Çünkü, *insan olmasaydı Kur'an olmazdı* diyemiyorsun, *Kur'an olmasaydı insan olmazdı* da diyemiyorsun. Bu konuyu tartışmazsın, *bilmiyoruz* dersin, *gayb* dersin, üzerinde durmazsın. Ancak bu bize, din ve insanın birbirinden ayrılmaz olduğunu da gösterir. Yani kitaba insanlardan ve onların yaşayışlarından, geleneklerinden ayrı, matematik kitabıymış gibi yaklaşmak, doğru bir usul değildir. Ancak bu doğru bir usul değil diye, Kitab'a sadece insanların her daim anladıkları şekilde yaklaştırmaya *mecbur olmak* da doğru bir usul değildir.

Bu ikincisi, çünkü, insanların değiştiğini, artık başka dertleri olduğunu ve *hakikatin* amacının bu dertleri çözmek olduğunu unuttur. 100 sene öncesine nazaran bile ne gibi bir dünyada yaşıyoruz, bu dünya yeni dertler üretiyor, eğer sadece bildiğin hikayeyi anlatacaksan, hocalıktan palyaçoluğa dönüşmek çok uzun zaman almıyor. Zamanın değiştiğini, insanların değiştiğini, farklı yaşadıklarını, farklı çalıştıkları, farklı dertleri olduğunu göremiyorsan, artık bilginin sadece mahalle imamından değil, kakofoniye dönüşen binlerce kaynaktan geldiğini göremiyorsan ve bu *hakikatsizliğe* aşı geliştirmek aklına gelmiyorsa, hocalık değil, palyaçoluk peşindesin.

Din adamının maksadı, insanların hakkı bulmalarına engel olacak tehlikelere karşı aşı geliştirmek olmalı. Burada *hakk* dediğim, illa benim anladığım manada *hakk* değil, anladığı hakk neyse o. Ancak vazifesini yapmaz, kafasını kuma gömer, kitaplardan öğrendiklerinin hala cari olduğuna inanmaya devam ederse, kendi hakkına da ihanet etmiş olur. Zihin konforunu imanla karıştırmak tehlikelidir.

Falancayı okuma, *filancayı düşünme*,* *fulanı söyleme*, gibi *aşılar* bundan önce faydalı olmuş olabilir, ancak bu devirde artık işe yaraması beklenmeyen aşılar. Tasavvufun erkanı bundan önce insanları tehlikeden korumuş olabilir ama bugün artık yanlış anlaşılma da, uygulanmaya da hayli müsait aşılar. Belki bunların faydalı olduğu durumlar var, faydalı olduğu insanlar da var, ancak yeni dertlere yeni aşılar da lazım. Bunun için de daha çok düşünüp, daha çok çalışmak.